

Skautský slib

Slibuji na svou čest, jak dovedu nejlépe:
sloužit nejvyšší Pravdě a Lásce věrně v každé době,
plnit povinnosti vlastní a zachovávat zákony skautské,
duši i tělem být připraven/a pomáhat vlasti i bližním.
(K tomu mi dopomáhej Bůh.)

Skautský zákon

1. Skaut je pravdomluvný.
2. Skaut je věrný a oddaný.
3. Skaut je prospěšný a pomáhá jiným.
4. Skaut je přítelem všech lidí dobré vůle a bratrem každého skauta.
5. Skaut je zdvořilý.
6. Skaut je ochráncem přírody a cenných výtvorů lidských.
7. Skaut je poslušný rodičů, představených a vůdců.
8. Skaut je veselý myslí.
9. Skaut je hospodárný.
10. Skaut je čistý v myšlení, slovech i skutcích.

Cesta Země

Zastavili se na úpatí hory. Ze skal zavanul studený vítr. Bylo v něm cítit dobrodružství, ale i nebezpečí. Ve skupině vládlo napětí. Jeden z nich se zhluboka nadechl, ohlédl se po zbytku družiny a pevným krokem vyrazil na cestu.

Vydávám se na cestu Země:

Jméno	
Přezdívka	
Družina	
Oddíl / Město	
E-mail	
Moje další kontakty	
Podpisová značka:	
Na Cestu Země jsem vykročil dne	

Jak poznám, že jsem aktivitu úspěšně splnil/a a v něčem se zlepšil/a?

Jednoduše, stačí použít vlastní hlavu a poctivě se zamyslet. Aby to tvé zamyšlení za něco stálo a abys byl připraven na pozdější popovídání s hodnotiteli, je dobré si při tom odpovědět na tyto otázky:

- Jak přesně probíhalo moje plnění aktivity? (To pro připomenutí, pokud už utekla nějaká ta chvilka od doby, co aktivita začala.)
- Jak se mi to povedlo a proč?
- Pokud se mi to nepovedlo, co je podle mne důvodem, že to dopadlo špatně? Pokud se mi to povedlo, co je důvodem úspěchu?
- Jak jsem se poučil/a, co bych příště udělal/a jinak, lépe? Kde a kdy v budoucnu využiji, co jsem se naučil/a?

Ber přitom v potaz svoje skutečné možnosti. Nejsi superman ani úplná nula – nepřeceňuj se, ani nepodceňuj.

Někdy je neúspěch, ze kterého se dokážeš poučit, lepší než úspěch, který Ti nic nedá...

Kam bude pokračovat moje putování

Podářilo se ti dokončit Cestu Země. Gratulujeme. Tento konec zároveň přináší začátek něčeho nového. Abys úspěšně poznal všechny živly našeho světa a byls tak připraven/a na vše, co tě může v životě potkat, čeká tě setkání s dalším elementem – Vodou.

Vydáš se na Cestu Vody, která je zase o kousek náročnější než to, co máš za sebou. To ale nevadí, protože i ty se postupně zlepšuješ a určitě to s trochou odhodlání zvládneš.

Ukazatel mojí cesty

Nezapomeň při svém putování na svůj skautský slib a zákon. Povedou tě vždy dobrým směrem, byť to nebude cesta jednoduchá.

Výzva, která na mě čeká, až projdu tuto cestu

Pokud jsi dorazil/a až na konec tohoto stupně, tedy na konec Cesty Země, máš možnost pokusit se o splnění jedné z následujících výzev:

Noční bdění

Dokážeš hodinu ležet vzhůru ve spacáku, když tě uprostřed noci někdo vzbudí? Ovládneš svoji únavu, abys neusnul? O splnění této výzvy se můžeš pokoušet maximálně třikrát.

Ranní svítání

Budeš vzbuzen pozdě v noci. Tvým úkolem bude dorazit do stanoveného termínu, kdy bude vycházet Slunce, na vrchol blízkého kopce. Zvládneš překonat spánek a v ranní tmě a zimě vyjít do kopců? Výzvu je možné zkusit maximálně třikrát.

Oddílová výzva

Oddíl si může vytvořit novou nebo upravenou výzvu.

Výzva .....
Splněna dne .....
Podpis. ....

Přehled oblastí a bodů stezky

Stezka se skládá ze šesti oblastí. Začínají u tebe a toho, jaký jsi a co umíš, pokračují přes vztahy s ostatními lidmi a končí společností a přírodou kolem nás. V těchto oblastech je obsaženo téměř všechno v čem by ses měl ve svém životě rozvíjet. Každá oblast se dělí do několika bodů a v každém bodu je několik aktivit. Z nich si budeš vybírat. Některé můžeš splnit v oddíle, jiné doma nebo ve škole. S některými si poradíš sám, na jiné budeš potřebovat svoji družinu nebo oddíl.

Co umím a znám

- Praktický život
- Fyzická zdatnost
- Buď připraven
- Hledání řešení
- Vyjadřování
- Zručnost
- Můj oddíl

Kdo jsem

- Já a můj život
- Moje svědomí
- Osobní rozvoj

Můj kamarád

- Vztahy mezi lidmi
- Komunikace mezi lidmi
- Pomoc druhým

Můj domov

- Moje rodina
- Moje parta
- Družina jako tým

Svět okolo nás

- Já a demokracie
- Já občan
- Propojený svět
- Různost světa
- Příběhy našeho světa

Příroda kolem nás

- Pobyt v přírodě
- Vnímání přírody
- Poznávání přírody
- Hodnota přírody
- Šetrné chování

Šetrné chování

Naše každodenní chování ovlivňuje přírodu. Z přírody pochází jídlo, které jíme, energie, kterou topíme, svítíme a která pohání naše auta; suroviny, z nichž se vyrábí věci, které používáme. A vše, co nepotřebujeme, vracíme do přírody – jako odpad na skládku, kouř z komína, jako znečištění. Snažím se porozumět, jaké dopady má moje chování na přírodu, a chovat se k přírodě co nejšetrněji, neplýtvám, nevytvářím zbytečný odpad...

Muž se dlouho přehraboval, dokud nenašel to, co hledal. Usmál se při vzpomínce na to, jak kdysi právě s tímhle mečem a brněním poprvé cvičil. Teď byla na kovu rez. Když za ním přišel jeho syn, že chce začít doopravdy cvičit boj, přemýšlel že zajde za kovářem, aby mu vše vyrobil. Pak si ale vzpomněl, že právě pro tento okamžik schovával starou výzbroj. Našel ji, a teď ji nechá opravit.

Splním 1 aktivitu, kterou si určím

Udělám si doma s rodiči „černou hodinku“ = jeden večer budeme sedět jen u svíček / ohně a místo televize si budeme vyprávět příběhy / hrát na kytaru...

Vyberu si jedno běžné jídlo (potravinu) a nakreslím či popíšu proces jeho zpracování: od začátku do konce (např. obilí na poli – sklizeň – odvoz – umletí mouky – upečení chleba – odvoz do obchodu).

Po dobu alespoň 1 měsíce třídím doma odpad. Pokud již doma odpad třídíme a třídíme jen 2–3 nejzákladnější druhy, začnu třídít nový druh odpadu.

Hodnota přírody

Rád/a chodím do přírody, snažím se ji poznávat a rozumět jí. Víím, že příroda je pro mě důležitá, že se bez ní lidé neobejdou. Přírodu mám rád a zbytečně ji neničím.

Lovec stál zpola ukryt za vysokým keřem, luk se šípem připravený v rukou. Před ním se prostíral malý palouček. Byl jarní den, a kolem kvetoucích větví stromů létali ptáci při svých tradičních námluvách a starostech o mláďata. Náhle listí potichu zašumělo a na druhé straně se objevila silueta překrásné laně. Pomalu, aby ji nevyplašil, zvedl luk a pečlivě zamířil. Vtom z houští nejistě vyběhl nedávno narozený koloušek a doběhl k matce. Ta se k němu ochranitelsky sklonila. Lovec ještě okamžik váhal, pak sklonil zbraň a pozoroval, jak krásná zvířata mizí v lese.

Splním 1 aktivitu, kterou si určím

Z výpravy / výletu donesu tašku posbíraného smetí z přírody – doložím fotkou.
Začnu se starat o pokojovou rostlinu. Něco o ní povyprávím.
Zasadím strom.
Zajistím potravu lesní zvěři (kaštany, vánoční strom pro zvířata, ...)

Jak pracovat se stezkou

Co mě vlastně čeká:

Celý stupeň skautské stezky (neboli řečí našeho dobrodružného světa „Cesta jedním z živlů“) se skládá z 26 bodů rozdělených do 6 oblastí. Tyto body popisují, v čem by ses měl/a rozvíjet, abys byl/a připraven/a na život v dnešním světě. Aby byl celý stupeň dokončen, je třeba splnit všechny body stezky.

Jak splním bod stezky

Pro splnění bodu je potřeba uskutečnit několik aktivit (jednu až tři). Některé z nich jsou předem dané - poznáš je podle zvýraznění tučným písmem. Tyto zadané aktivity musíš splnit. Většina z aktivit je ale volitelná a je hlavně na tobě, pro kterou aktivitu se rozhodneš.

Výběr aktivity

Aktivity si vybírej tak, aby úkol, který si zvolíš, byl pro tebe zajímavý a přinesl ti něco nového. Nevybírej si aktivity, které už dobře ovládáš a které ti nic nového nepřinesou. Nevybírej si ani extrémně těžké aktivity, na kterých bys zbytečně ztroskotal/a.

Vybírej si prostě tak, aby tě to bavilo a současně aby tě to posunulo na tvé skautské cestě. S výběrem správné aktivity ti může pomoci tvůj rádce/rádkyně nebo vedoucí.

Úprava nebo vytvoření nové aktivity

Aktivitu, kterou chceš plnit, si můžeš vybrat z bohaté nabídky. Současně si ji ale můžeš přizpůsobit nebo i vytvořit novou tak, aby více odpovídala tvým možnostem a zkušenostem. V případě, že si aktivitu sám/sama navrhuješ nebo výrazněji upravuješ, je nutné poradit se s vedoucím.

Co dělat s vybranou aktivitou

Aktivitu, pro kterou ses rozhodl/a, vepiš do záznamového políčka. Nemusíš ji celou opisovat, stačí krátce pár slovy popsat, o jakou aktivitu se jedná. Poté si určíš dvě osoby, které budou splnění aktivity hodnotit (kromě tebe samotného).

Kdo bude hodnotit

Jednotlivé aktivity budou hodnotit někteří z těchto lidí:

- Ty sám = ty sám/sama musíš dokázat říct, zda si aktivitu splnil/a
- Rádce = rádce/rádkyně tvojí družiny. Pokud vedeš družinu, můžeš požádat o hodnocení jiného rádce/rádkyni z oddílu
- Vedoucí = vůdce tvého oddílu nebo jiný člen vedení oddílu
- Kamarád = tobě blízký člověk z oddílu nebo mimo něj. Pozor, není to každý tvůj
- známý, tvůj kamarád tě musí dobře znát
- roDina = někdo z tvojí rodiny, např. rodiče, sourozenec nebo prarodiče
- Odborník = dospělý odborník na některou oblast, např. trenér, učitel, kněz

Jak si vyberu, kdo bude aktivitu hodnotit

Než začneš plnit vybranou aktivitu, určíš si, kdo bude splnění aktivity hodnotit. Vždy to budeš ty a dva lidé, které si vybereš. Alespoň jeden z těchto dvou lidí musí být z tvého oddílu či střediska. Konkrétní jména těchto vybraných lidí si předepíšeš do kolonek u aktivity.

Určené osoby je vhodné upozornit na tvůj výběr, aby si mohly všimnout plnění tvé aktivity a mohly ti pak podat dobrou zpětnou vazbu. Výběr osob, které ti budou aktivitu potvrzovat, je nutné konzultovat s rádcem/rádkyní nebo vedoucím.

Poznávání přírody

Příroda je rozmanitá a složitá. Snažím se poznávat různé organismy v přírodě a rozumět jejich vzájemným vztahům. Svě znalosti můžu použít – příroda mi může poskytnout jídlo, ale musím vědět, jak se přitom neotrávit. Znalosti potřebuji, i když se starám o domácí zvíře.

Dva muži se rychle prodírali lesem. Jejich armáda prohrála a mnoha jejich spolubojovníkům se podařilo uprchnout do blízkého lesa. Tam se navzájem ztratili. Tihle dva se ale udrželi spolu. Jeden z nich silně kulhal. Jeho přítel se zastavil a prohlédl ho. Zaklel, když uviděl velkou ránu na stehně. Naštěstí se ale jako každý dobrý bojovník vyznal v léčení a v lesních bylinách, a tak zanechal svého druha v úkrytu a sám se vydal najít několik rostlin, o kterých věděl, že pomáhají. Když se vrátil, obvázal raněnému nohu pruhem látky s nalezenými bylinami. Zůstal u něj dva dny a krmil ho tím, co v lese našel. Pak se oba vydali na cestu do bezpečí.

Splním 1 aktivitu, kterou si určím

Na výpravě / táboře použiji při vaření rostliny z přírody (salát, koření, čaj, ...)
Poznám 10 léčivých bylin a jejich použití.
Na schůzce představím aspoň 10 rostlin, které se dají v přírodě jíst.
Poznám stopy 5 zvířat.

Vnímání přírody

Příroda je zajímavá a má nám co říci, protože v ní můžeme nacházet stále něco nového. K porozumění, se potřebujeme naučit její jazyk. Nestačí totiž jen „se koukat“, chce to zapojit i ostatní smysly – ochutnat, přivonět, ohmatat... Když se takto naučím vnímat přírodu, bude pro mě mnohem pestřejší a zajímavější.

Mladá žena se vyšvihla na vrcholek skály a pohodlně se posadila. Před ní se rozkládal nádherný výhled na krajinu. Zalesněné kopce občas protínala cesta nebo modrá stužka nějaké říčky. Přímo pod ní se rozkládala malá vesnice obklopená poličky. V dálce mohla zahlédnout začátek hor, které se vypínaly až k oblakům. Sundala ze zad tornu a vytáhla pergamen a lahvičku s tuší. Vzala do ruky pero a začala kreslit. Přenášela na pergamen tu krásnou přírodu, kterou měla před sebou. Pečlivě a do detailů zobrazila každý strom nebo říčku. Nakonec, když už se na západě stmívalo, domalovala hory, které se ztrácely v dálce. Pak sbalila všechno zpět do torny a vydala se na cestu domů.

Splním 1 aktivitu, kterou si určím

Pokusím se umělecky zobrazit něco hezkého v přírodě nebo vyjádřit, jak na mě příroda působí (obrázkem, básní nebo povídkou, udělám několik fotografií, ...).
Vyrobím předmět jen z přírodního materiálu.
V noci si na půl hodiny sednu v lese a budu vnímat okolí. Povyprávím dojmy.
Vyberu si knihu příběhů o přírodě (např. od Setona, Curwooda, Londona) a přečtu si aspoň jeden příběh.

Vyjádření ostatních

Jakmile budeš přesvědčen o tom, že máš aktivitu splněnou, označíš si to do stezky (podpisem). Potom ti osoby, které sis vybral/a, pomohou zhodnotit, jak se ti při aktivitě dařilo, zda se ti podle nich povedlo zlepšit se v dané oblasti osobního rozvoje. Souhlasí-li s tím, jak jsi aktivitu splnil/a, připojí svůj podpis do kolonky s předepsaným jménem.

Opakování aktivit

Pokud se v jiném bodě stezky téhož stupně opakuje stejná (či velmi podobná) aktivita, je možné ji uznat pro oba body. Pokud se opakuje stejná aktivita v různých stupních, je nutné aktivitu znovu uskutečnit.

Aktivity stezky v programu oddílu

Některé aktivity zařadí vedení tvého oddílu do programu schůzek nebo výprav i bez tvého výběru ve stezce. Pokud po splnění této aktivity cítíš její přínos pro svůj rozvoj v daném bodě a aktivita se konala v nedávné době, můžeš si ji zvolit dodatečně.

Co za to:

To nejdůležitější je změna, která se stane s tebou: přiblížíš se k tomu být člověkem, jenž dobře obstojí v dnešním světě. Kromě tohoto hlavního přínosu získáš ještě několik drobných výhod:

- 1) Za každý bod stezky můžeš svého vedoucího požádat o vydání karty do skautské karetní hry. Za splnění jednoho z šesti okruhů (např.: „Kdo jsem“) můžeš vedoucího požádat o další speciální kartu.
- 2) Pokud se ti podaří splnit celou cestu (tj. všech 26 bodů):
  - můžeš se pokusit o splnění jedné z výzev, které máš pro tuto cestu na výběr
  - získáš stezku a nášivku dalšího stupně

Praktický život

Dokážu se o sebe postarat, nečekám, že za mě vše bude řešit maminka nebo vedoucí. Ve světě se prostě neztratím a umím si poradit v každé situaci. Nepotřebuji, aby mě pořád někdo vodil za ručičku.

Konečně se mu podařilo zapálit oheň a teď se fascinovaně díval do plamenů. První den poté, co opustil rodnou vesnici, se utábořil na mýtině v lese a rozdělal oheň. Jakmile plameny bezpečně plápolaly, natáhl se k brašně a vyndal jídlo, které si s sebou vzal. Maso položil na kámen kousek od ohně, vyndal nůž a uřízl krajíc chleba. Po večeři si lehl k ohni a zabalil se do přikrývek. Uvázaný kůň nedaleko potichu frkal. Uplynul první den, kdy měl svůj život jen ve svých rukou.

Splním vyznačenou aktivitu a dvě další, které si určím.

Podle seznamu si nachystám věci na dvoudenní výpravu a dokážu si sám sbalit spacák
---

Vím, jak se starat o svou obuv, umím nakrémovat boty.

Umím se starat o svůj nůž a sekeru.

Vím, jakým způsobem rozdělát oheň a dokážu to.
--

Dokážu po sobě uklidit a zamaskovat tábořiště.
--

Koupím pro družinu jízdenku na vlak nebo autobus.

Umím ukrojit chléb a otevřít konzervu pomocí otvíráku.
--

Pobyť v přírodě

Baví mě chodit do přírody. Umím se správně obléci, vzít si potřebné věci, sbalit si batoh. V přírodě si vím rady, umím se o sebe postarat, vyznám se v mapě. Umím využít, co mi příroda dává. Umím se v přírodě chovat, neruším její obyvatele a neublížuji jim.

Slunce už pomalu začalo zapadat, když konečně našli vhodné místo k utáboření a začali sesedat z koní. Všichni to byli mladí rytíři z Akarského řádu, kteří spolu poprvé od svého zasvěcení vyjeli z hradu. Než se úplně setmělo, zaopatřili své koně, nanosili dříví a zapálili oheň. Na dohled od své pevnosti se sice cítili bezpečně, ale stejně postavili hlídky. Pak se pustili do přípravy tábořiště. Každý si nachystal deky na spaní a pak společně uvařili večeři a kotlík malinového čaje. Do noci pak seděli u ohně, dívali se do plamenů a povídali si.

Splním vyznačenou aktivitu a 1 další, které si určím

Rozdělám oheň na ohništi, které sám postavím. Ohniště správně zahladím.
--

Na noční obloze najdu tři souhvězdí, která znám, a tři, která určím s pomocí mapy hvězdné oblohy.

Na výpravě najdu a ukážu družině 4 běžné jedovaté rostliny a 5 léčivých.
--

S pomocí mapy a zadané trasy povedu část výpravy.

Příběhy našeho světa

Nežijeme život jako stránku učebnice, rozdělený na letopočty, poučky a čísla. Ani v historii lidé nepsali dějiny, ale prostě žili své příběhy. Pokud se na minulost dokážu takto dívat, přestane být jen sbírkou letopočtů, ale mohu v ní hledat zajímavosti, odpovědi na otázky, proč jsem, jaký jsem, i poučení pro dnešek.

Užasle listovala knihou a měla radost z každé nové stránky. Musela ale dávat pozor, aby ji nepoškodila, protože byla doopravdy stará. Když objevila v jedné prastaré jeskyni truhlu a v ní knihu v kožené vazbě, ještě netušila, jaký poklad to je. Byla to kronika od nejslavnějšího kronikáře, která se před moha staletími ztratila. Ona ji opět našla, a mohla proto číst příběhy ze dnů, kdy první král zakládal první lidské království v tomto světě. Před očima se jí míhali dávní hrdinové, jako by doopravdy viděla jejich slavné skutky, ze kterých dnes už zbyly jen neurčité legendy.

Splním 1 aktivitu, kterou si určím

Zjistím, jaké hry hráli moji prarodiče, když byli malí a pokud to půjde, zkusím ji zahrát na schůzce.
Najdu na leteckém snímku (ortofotomapě) a na historické mapě (staré alespoň 50 let) místa, kde bydlím a kde je naše klubovna.
Prolistuji si naši kroniku. Zkusím najít nějakou hru, nebo aktivitu a zopakuji ji.
Zúčastním se tradiční akce v obci nebo v regionu (tradiční trhy, historické trhy, festival ...).

Bud' připraven

Krize! Může přijít kdykoli a kdekoli. Víím, co je to krizová situace a jak se v ní správně chovat. Umím si poradit, protože víím, jak přivolat pomoc. Dokážu zachovat chladnou hlavu. Umím se pohybovat v neznámém prostředí (například hory, les, město).

Někde v lese zavyl osamělý vlk a jeden z koňů se začal plašit. Mladík v jeho sedle se ho snažil uklidnit, ale kůň se zpěněnou tlamou běžel po lesní pěšině dál. Najednou se za zatačkou vynořila větev a srazila ho ze sedla. Měl štěstí, dopadl docela dobře. Když se ale pokusil vstát, se sténáním klesl zpět. Jednu nohu měl zlomenou. Ozvaly se zvuky kopyt a dívka, kterou doprovázel, u něj zastavila, seskočila na zem a po pár slovech pochopila, co se stalo. Neváhala, donesla z lesa dvě větve, utrhla z lemu sukně několik pruhů a použila to vše pro provizorní dlahu.

Splním vyznačenou aktivitu a dvě další, které si určím

Prakticky ošetřím základní zranění: krvácení, popálenina, zlomenina, klíště.
Na požádání naleznu na mapě svoji pozici.
Na výpravu si sám vyberu oblečení podle počasí. Víím, na co je náhradní oblečení a jak ho nabalit.
Vím, kam a jak se obrátit v případě, že se stanu svědkem dopravní nehody, zločinu, nebo mě okradou či napadnou.
Nakreslím plánek místa, na kterém se právě nacházím.
Přespím jednu noc venku a nebude mi zima.
Najdu sám pomocí GPS aspoň 1 kešku

Fyzická zdatnost

Moje tělo dokáže spoustu věcí. Není to však jen tak. Aby bylo ohebné, pevné a pružné, musím se o něj pravidelně starat: udržovat ho a trénovat. Proto se nebojím pohybu.

Plně se soustředila na své tělo. Vnímala hluboké nádechy a vzduch, který jí proudil plicemi. Uvědomovala si, že pokud ji její pronásledovatelé dostihnou, dostane se do mnohem větších potíží. Sice je neviděla, ale věděla, že jsou tam někde za ní. Bylo jich mnoho, ale i tak dokázala díky svému zocelenému tělu zvyšovat svůj náskok. Náhle les skončil vysokou skalní stěnou, která se rozkládala nalevo i napravo. Zastavila se a naslouchala. Byli nejen za ní, ale slyšela jejich vítězoslavný křik i ze stran. Mysleli si, že ji mají v pasti. Neváhala ani chvíli a začala lézt na stěnu. Nedalo jí to příliš práce a brzy byla nahoře. Věděla, že jim unikla.

Splním vyznačenou aktivitu a dvě další, které si určím

Udělám 20 kliků, 20 dřepů a kotoul dopředu.
Mám alespoň 30 minut aktivního pohybu denně.
Ujedu na kole během jednoho dne alespoň 40 kilometrů.
Pravidelně se ráno otužuji po dobu nejméně 14 dní.
Vyšplhám na určený strom.
Půjdu na jednu výpravu pěšky.
Byl jsem na „Přežití“.

Různost světa

Každý den se setkáváme s desítkami lidí. Každý z nich je jiný, každý žije svůj život trochu jinak, ale všichni jsou součástí naší společnosti. I já se liším od svých kamarádů, třeba jen tím, co umím, že poslouchám jinou hudbu nebo že mám jiné koníčky. Rozmanitost a pestrost nás obohacuje, a tak ji vítám a nebojím se.

Když po dlouhé cestě dorazila do této podivné země, cítila se tu cizí a ztraceně. Lidé byli tak odlišní od lidí u nich doma. Nerozuměla ani jejich slovům, ani jejich zvykům. V první chvíli ji napadlo, že nasedne na loď a vydá se na cestu domů. Nakonec ji přemohla zvědavost a ona se rozhodla vydržet a poznat je. Nakonec za to byla ráda. Když se s nimi seznámila, zjistila, že zdejší lidé jsou stejní jako u ní doma. Někteří dobří, jiní zlí, ale spousta takových, kteří se mohou stát jejími přáteli.

Splním 1 aktivitu, kterou si určím

Poslechnu si tři písničky (takové, které neznám, a každou od jiného interpreta či z jiné země) v jiných jazycích než čeština a angličtina. Napíšu nebo vysvětlím, proč se mi líbí, či ne, a u té, která se mi líbí nejvíc, si najdu překlad slov, abych jí rozuměl.
Navštívím památku, která se váže k různým národnostem na našem území.
Ochutnám zahraniční jídlo, které jsem ještě nejedl.
Zúčastním se akce s mezinárodní účastí, nebo akce v zahraničí.

Propojený svět

Dnešní svět je složitý a není lehké se v něm vyznat. Skaut se ale nevzdává a snaží se přijít věcem na kloub. Nikdo z nás totiž není ostrov sám pro sebe, každý je se svým okolím spojen a tvoří síť. Když ji začnu prozkoumávat, zjistím, že vede daleko a že svými skutky zde mohou škodit i pomáhat na druhém konci zeměkoule.

Chlapec vyběhl posledních pár schodů a udýchaně se zastavil. Stál na nejvyšším přístupném místě města. Pod ním se otevíral nádherný výhled na městský přístav. Tam se navzájem vyhýbaly bachraté obchodní koráby i štíhlé válečné nebo hlídkové lodě. Byly tu zakotveny lodě z blízkých knížectví, ale i vzdálenějších království. Dokonce mohl pozorovat i několik lodí z daleké Arábie. Přitom ho napadlo, kolik věcí se vlastně dováží přes oceán – čaj, kakao, koření, rýže, bavlna, hedvábí... Připadalo mu, že tady na jednom místě má na dlani celý svět.

Splním 1 aktivitu, kterou si určím

Zjistím, z jakých zemí pochází zelenina, kterou doma běžně používáme. (Min. 5 druhů)
Zjistím, co všechno z věcí, které během jednoho dne použiji (oblečení, psací potřeby, nábytek, elektronika...), je vyrobeno z ropy.
Zjistím, co je to Fair Trade.
Zjistím, v jakých zemích bylo vyrobeno oblečení, které běžně nosím.

Hledání řešení

Nemusím být chodící encyklopedie. Důležité je, že umím najít informace, které zrovna potřebuji. Dovedu určit, které informace jsou důležité, a které ne.

Vévoda se posadil na židli u krbu a ještě jednou vzal do ruky pergamen, který náhodou před týdnem objevil v jedné z prastarých knih z hradní knihovny.

Písmo bylo trochu zastaralé, ale neměl problém přečíst každé písmenko. Slova mu však nepřipomínala žádný jazyk, který kdy četl nebo slyšel. Už chtěl papír odložit, když si všiml něčeho podivného na okraji pergamenu, co se po bedlivém zkoumání ukázalo být klíčem k celému textu. Vzal čistý papír a začal přepisovat slova, která v textu najednou viděl. Nakonec si vyluštěnou zprávu ještě jednou přečetl. Užasl, když zjistil, že popisuje cestu k pokladu ukrytému v hradním sklepení.

Splním 2 aktivity, které si určím

Prokážu, že znám druhy osobních údajů, které se dají zneužít. Víím, že se proto nemají běžně nikomu poskytovat.
Vyhledám alespoň pět odpovědí na neznámé otázky s využitím tištěných encyklopedií, atlasů a slovníků.
Poznám 5 běžných českých divokých zvířat a 5 stromů.
Uvařím pro družinu či rodinu nové jídlo podle kuchařky (najdu si recept a podle něj nakoupím).
Vyluštím 5 šifer zadaných vedoucím.
Naplánuji pomocí internetu trasu na další výpravu.

Vyjadřování

I když vím, že mluvit před lidmi je těžké, nenechám se odradit trémou a dokážu posluchačům sdělit, oč mi jde.

„Já vím, že to zní šíleně, ale poslouchejte, co vám říkám!“ Několik dobrodruhů lhostejně zvedlo oči od stolu. „Je to možná nebezpečné, jo, možná se něco nepovede. A je pravda, že se toho může pokazit spousta, ale přece všichni toužíte po dobrodružství. Nebo ne?“ Vysoká bojovnice sedící naproti ní se ironicky usmála, v jejím životě bylo dobrodružství někdy až moc. „Podívejte,“ naklonila se k nim, aby trochu zvýšila napětí, „když to vyjde, budeme slavní. A nejen to, když to vyjde, budeme bohatí. Velice bohatí.“ Tentokrát zvedli hlavu se zájmem. V některých očích se objevil svit. Věděla, že má vyhráno.

Splním 1 aktivitu, kterou si určím

Vymyslím reklamu (plakát, letáček...) na družinovou nebo oddílovou akci a pokusím se nalákat co nejvíce lidí.
Napišu 2x zápis do kroniky.
Vysvětlím pravidla hry ostatním členům oddílu/družiny.
Zlepším se při vystupování před ostatními v oddílu i ve škole. Vysvětlím, jak sem to dokázal.
Představím svůj koníček nebo zájem ostatním členům družiny.

Já občan

Jelikož je demokracie založená na důvěře, musím si ji také nějak zasloužit. Jak? Tak, že si všímám, přemýšlím, hledám řešení. Když se mi něco nelíbí, tak neseďm, nenadávám, ale jdu to řešit. Pokud totiž chci věci ovlivňovat, musím pro to něco udělat a jít s kůží na trh. Demokracie je vlastně určitý způsob života – aktivní životní styl, kdy se nebojím převzít za něco zodpovědnost, něco pro druhé udělat, ozvat se když je třeba.

Bouře odešla tak náhle, jak se objevila, a zanechala za sebou naprostou spoušť. Pobořila ve vesnici spoustu domů, a dokonce shodila několik stromů. Obešel svůj dům a zjistil, že kromě několika poškozených kousků střechy přežil bez úhony. Mávl nad tím rukou a vyšel na náměstí. Velký strom tam spadl přímo na jeden z domů. Už se tam sbíhaly vesničané, aby pomohli. Okamžitě se k nim přidal a začal organizovat záchranné práce.

Splním 1 aktivitu, kterou si určím

Najdu nějaký aktuální, zajímavý článek o městě kde žiji a vysvětlím, co mě na něm zaujalo.
Najdu na mapě nebo ukážu ostatním přímo, kde je městský úřad a vysvětlím, co se v této instituci odehrává.
Zjistím, co je to „občanský zákoník“ a vysvětlím, proč bych to měl vědět.
Zjistím, co je to „demokracie“, jaké jsou její výhody a nevýhody.
Popíši ostatním v družině další tři formy vlády jiné než demokracie.

Já a demokracie

Demokracie nejsou jen volby a hlasování, jak se občas lidem zdá. V demokracii jde daleko více o to, že si navzájem důvěřujeme. Díky tomu se dokážeme dohodnout. Aby se nám dobře spolupracovalo a abychom si neškodili, dohodneme si obvykle pravidla. Proto se poznají demokracie a svoboda ne tím, že v nich pravidla nejsou, ale tím, že je každý může ovlivňovat, a všichni je svobodně dodržují.

„Hlupák! Má víc štěstí než rozumu, ještě že jsem ho slyšel,“ bručel strážný, když tahal napůl utopeného mladíka z vodního příkopu. „Ta cedule „Vstup zakázán“ tam není proto, že knížete baví rozkazovat, ale proto, že je vytažený padací most! Pravidla jsou tu přece proto, aby nám pomáhala...“

Splním 1 aktivitu, kterou si určím

Ujasním si, jaká jsou moje práva a povinnosti (co bych měl/a dělat a co můžu dělat) v oddíle.
Zjistím, co to jsou lidská práva, a pět si jich zapíši.
Projdu si (např. podle kroniky) hry a činnosti, které jsme za poslední měsíc v oddíle dělali. Zhodnotím, jak se mi dařilo dodržet pravidla her a řeknu někomu na co jsem přišel.

Zručnost

Není to jen tak, vytvořit něco užitečného, nebo pěkného. Chce to trochu cviku i píle. Proto zkouším vytvářet různé věci a rozvíjet tak svou všestrannost a nápaditost. Umím použít vhodné nástroje.

Chlapec potěžkal sekeru v ruce. Pak se zhluboka nadechl a začala kácet stromek. Jakmile kmen padl k zemi, odsekl z něj asi dvoumetrový kus. Celý následující den strávil prací s malou sekerkou, kdy kmínek tvaroval nahrubo. Pak konečně odložil sekeru a vzal svůj nůž. Tři dny trpělivě vyřezával a pečlivě při tom rozmýšlel každý pohyb rukou. Se vzrůstající radostí pozoroval, jak se pod jeho zručnými řezy vylupuje ze dřeva potřebný tvar. Nakonec se postavil, prohlédl si svůj výtvar. Wakantanka, jenž ho pozoroval skrytý v podobě ptáka, mu v duchu zatleskal. Totem, který vytvořil, byl opravdu povedený.

Splním 2 aktivity které si určím

Dokážu sám postavit a sbalit stan.
Vyrobím jednu věc z oblasti, která mě zajímá.
Na táboře sám, nebo s kamarády postavím praktickou táborovou stavbu (latrína, nástěnka, ešusovník...)
Na vánoční výpravu vyrobím vlastnoručně nějaké dárky.
Na výpravě / táboře nachystám chlebovou snídani.
Umím uvázat turbánek.

Můj Kmen

Každý kmen je jedinečný, ať už rituály a zvyky, nebo programem, který dělá. Může to být vodáctví, turistika, outdoor, křesťanské zaměření a mnohé další. Aby bylo možné rozvíjet toto zaměření oddílu, jsou k tomu potřeba speciální dovednosti a znalosti typické pro ten který oddíl. Proto má každý oddíl možnost připravit svoji nabídku aktivit, které je možné plnit, aby se tyto dovednosti mohly rozvíjet.

Pokud se chce zlepšit v dovednostech typických pro náš kmen, splním si 1-4 aktivity z oddílové nabídky (počet stanovuje kmen)

Družina jako tým

Bez ostatních bych toho nedokázal tolik, jako když pracuji v týmu. Každý v naší družině je dobrý v něčem jiném, a také se toho jeden od druhého můžeme dost naučit. I když je někdy těžké s ostatními vyjít a přijmout cizí názor, nakonec společně dokážeme velké věci.

Hlubokým lesem vedla jen úzká cesta, kterou použila skupina Akarských rytířů na hlídce. Všichni to byli asi dvacetiletí mladíci v plátových zbrojích. Tohle byla jejich první opravdová akce, a proto byli všichni trochu napnuti. S důvěrou se dívali na zkušeného velitele v čele. Byl to veterán několika bitev, a navíc s nimi byl už od začátku jejich výcviku. Věděli, že se mohou spolehnout nejen na jeho zkušenosti a znalosti, ale i na své přátele z jednotky, kteří by je nikdy nehradili ani neopustili. Každý z nich vynikal v něčem jiném, ale dohromady byli neporazitelní.

Splním 1 aktivitu, kterou si určím

Sepíšu si, co mohu nabídnout své družině (v jakých činnostech se vyznám, co mě baví), a pobavím se o tom s rádcem/vůdcem.
Vysvětlím, co mají v našem oddíle na starost oddílový vedoucí, oddíloví rádci a co jednotliví řadoví členové.
Spolu s dalšími členy družiny připravím hru na družinovou nebo oddílovou akci.

Naše parta

Mám v družině, ve škole, i jinde kamarády/kamarádky, se kterými podnikáme společné akce, na jejichž vymýšlení a plánování se podílím. Když mám pocit, že to, co děláme, není správné, umím se ozvat. Zároveň ale umím vyslechnout názor kamarádů/kamarádek na své jednání a snažím se o něm přemýšlet.

Velitel vydal rozkaz, celá jednotka pobídla koně a rozjela se z kopce proti nepříteli. Na kraji bylo několik mladíků, kteří se účastnili výcviku dohromady a pro které to byla první velká bitva. Snažili se držet krok s ostatními rytíři, ale zároveň si hlídali své kamarády. Bylo pro ně důležité být se svými přáteli, nejednou si za tu chvíli navzájem zachránili život, když zastavili ránu mířící na někoho jiného. Bitva skončila. Užasle se na sebe dívali, někteří měli pár šrámů, ale jinak byli v pořádku. Společně se jim podařilo přečkat první boj.

Splním 1 aktivitu, kterou si určím

Na schůzku si donesu fotky jiné než skautské nebo rodinné akce a povyprávím zážitky.
Budu sledovat, jakým činnostem se v družině/oddílu věnujeme, a dokážu popsat rádci nebo vůdci, které z nich mě baví nebo nebaví a proč.
Pro náš oddíl či družinu vymyslím zajímavou činnost na dlouhé chvíle, například při čekání na vlak.
Sepíšu si, co se mi na naší partě (družině) líbí a proč.

Já a můj život

Jsem rád/a na světě. Víím, že můj život má velikou cenu. Jsem totiž člověkem s jedinečným posláním. Aby se mi dařilo ho svým životem uskutečňovat, potřebuji radostné a chápavé srdce, schopné naslouchat a vnímat krásu.

Dlouhý šedohnědý hábit dcery bývalého krále vyvolával v lidech okolo udivené pohledy, ale také respekt. Část města, kterou procházela, byla velice zchátralá a plná lidí, kteří se živili krádežemi nebo něčím ještě horším. Došla k polorozpadlému domu a vstoupila dovnitř. V jedné z místností našla asi desetiletého chlapce. Stačilo pár vět a následoval ji ven. S někým takovým se ještě nesetkal. Byl to sice zlodějíček a příležitostný kapsář, ale ona věděla, že každý člověk je v jádru dobrý. Když mu v klášteře dají lásku a vzdělání, zachrání ho.

Splním vyznačenou aktivitu a 1 další, které si určím

Zlepším se ve schopnosti tiše se soustředit na to, jak na mě působí věci a lidé kolem mě. Vysvětlím, jak jsem to své zlepšení poznal.
Vysvětlím svým vrstevníkům, jak chápu bod zákona „Skaut je veselý myslí“.
Přečtu si tři bajky a vysvětlím, jaké z nich plyne ponaučení.
Vyberu pět věcí, které se mi líbí, a pět, které se mi nelíbí. Pokusím se vysvětlit, proč se mi ty první líbí a ty druhé ne.
Připravím na výpravě či na táboře stezku, na níž bude alespoň pět pozoruhodných či krásných přírodních detailů.

Moje svědomí

Skutečně chci žít podle skautského slibu a zákona. Rozumím tomu, proč je takový život správný. Chci být spolehlivý a statečný, obstojím pak i v těžkých situacích. Chci být pro druhé správným kamarádem. Pokouším se o to nejen v oddíle, ale i mimo něj.

Rychle se schovala do nejbližší uličky a otevřela dlaň. Ležel na ní nádherný zlatý prstýnek, který sklouzl té krásné paní z prstu, když projížděla v kočáře městem. Dívka si toho všimla a okamžitě ho sebrala. Napadlo ji, že ho dá tatínkovi, a ten za něj nakoupí spoustu jídla a možná i nějakou dřevěnou panenku pro ni. Pak si vzpomněla na tu paní a uvědomila si, že prstýnek jistě měla ráda a že určitě bude smutná, až zjistí, že ho nemá. Rozběhla se proto za kočárem, který jel pomalu, a brzy ho dostihla. Beze slova podala šperk oknem a rychle zmizela v davu.

Splním vyznačenou aktivitu a 1 další, které si určím

Vysvětlím, jak rozumím skautskému slibu a zákonu.
Alespoň ve třech situacích, o kterých dovedu vyprávět, dokážu uznat svou chybu a najít v ní poučení.
Uklidím klubovnu na konci schůzky.
Alespoň u tří příběhů (z knihy, filmu, rozhlasu apod.) vysvětlím, kdy se postavy příběhu chovají dobře a kdy špatně.
Po dobu 14 dní za každé sprosté, nebo vulgární slovo udělám 10 kliků, dokonce i mimo skaut.

Moje rodina

Mám rád svoje rodiče a sourozence a uvědomuji si, co to znamená mít domov. Víím, jak mohu v rodině pomáhat a snažím se, aby nám spolu bylo dobře.

Už se velice těšila na tancovačku, která bude za několik dní na návsi. Matka ji poslala na půdu podívat se do truhly po látce na nové šaty. Byla to velká černá bedna, a když ji otevřela, uviděla spoustu štůček látek. Chvilku se v nich přehrabovala, až narazila na krásnou látku v barvě nebeské modře. Vzala ji do náruče, když v tom z ní něco vypadlo. Byla to nádherná zlacená spona. Sešla dolů, našla otce a sponu mu ukázala. Byl překvapený, když ji viděl. Pomalu s ní otáčel v ruce a vyprávěl, jak mu ji kdysi ukazoval jeho otec. Byla to spona, kterou kdysi dávno dostal jeho dědeček za to, že zachránil život samotnému králi.

Splním 1 aktivitu, kterou si určím

Poprosím rodiče / prarodiče, aby si se mnou povídali o svém dětství, ukázali mi staré rodinné fotky apod.
Zjistím, jaké máme rodinné tradice a pohovořím o nich na schůzce.
Vezmu si na starost nějaký úkol, se kterým budu rodičům doma nejméně 14 dní pomáhat (luxování v mém pokoji, vynášení koše, menší nákupy...), a budu se snažit, aby na mě bylo spolehnutí.
Udělám radost svým rodičům tím, že jim připravím malé překvapení (dárek, vyzdobím stůl, nakreslím obrázek, udělám výrobek...).

Moje pomoc druhým

Vím, jaké to je mít problémy, cítit se sám a potřebovat něčí radu a pomoc. Kolem nás je spousta lidí, kteří potřebují pomoc. I mou pomoc. Proto je důležité, abych dokázal poznat, když někdo moji pomoc potřebuje a abych mu také opravdu pomoci dokázal.

Otec přišel domů a hned ve dveřích poděkoval nejstaršímu synovi za uklizený dvůr. Ten se na něj podíval překvapeně, protože byl celý den v lese, kde chystal dříví na zimu. Oba se otočili na maminku, ale ta odmítavě zavrtěla hlavou a vesele odpověděla, že to byli nejspíš domácí skřítki. Pak všechny popohnala, aby mohla na stůl začít dávat večeři. Nejmladší dcera se spokojeně usmívala, měla radost, že ostatní jsou rádi za uklizený dvůr. Slíbila si, že si nehrála na dobrého skřítku naposled.

Splním vyznačenou aktivitu a 1 další, které si určím

Po dobu 14 si budu všimát drobných potřeb druhých (podržím dveře, podám předmět, zvednu spadlou věc...) a budu na ně vhodně reagovat.
--

Společně s družinou se zúčastním nějaké dobrovolné činnosti.
--

Na táboře / výpravě udělám jednu méně oblíbenou práci.
--

Při nějaké hře se vědomě budu snažit pomoci mladšímu kamarádovi. (pokud to v pravidlech není zakázáno)
--

Osobní rozvoj

Dovedu se zamyslet nad tím, kým chci v životě být, čeho chci dosáhnout a co proto musím udělat. Nedovolím vlastní lenosti, aby mi řídila život. Baví mě vymýšlet správná a účinná řešení problémů.

Stříbrný svit měsíce osvětloval malou mýtinu, kde si mladá potulná zpěvačka pohodlně sedla a opřela se o kámen. Chvilu se zamyšleně dívala na hvězdy, pak vzala do ruky lyru a začala hrát. V duchu si představila písně, které mistr hrál, a pokusila se ho napodobit. Nešlo to. Prsty se jí zapletly a lyra vydala nepěkný zvuk. Zkusila to znovu a pomaleji a znovu... Konečně to bylo lepší. Usmála se. Měsíc dávno zapadl za stromy a mýtina se utopila ve tmě, ale údolím byly stále slyšet tóny dívčiny lyry.

Splním vyznačenou aktivitu a 1 další, které si určím

Zamyslím se nad tím, co v životě dělám a není to zdravé, hospodárné nebo prospěšné. K tomu, abych to zlepšil, si vyberu jednu z následujících aktivit:

- 14 dní nebudu koukat na televizi
- 14 dní nebudu jíst sladkosti a „dobrůtky“ (chipsy, popcorn, čokolády...)
- 14 dní nebudu hrát elektronické hry (PC, Mobilní, Playstation, Game boy...)

Připravím část programu družinové schůzky

Přečtu knihu se skautskou, nebo indiánskou tematikou.

Zlepším se v jedné skautské dovednosti (uzly, šifry, ...)

Půjdu na „Přežití“.

Lidé a vztahy

Chci být správným kamarádem všem, kteří o mé kamarádství stojí. Dodržování pravidel je nutné nejen v každé hře, ale i v každém správném kamarádství a vůbec mezi lidmi, kteří se chtějí mít rádi.

Erital se zájmem zvedl hlavu a začal vnímat rozhovor. Profesor měl právě u tabule Mustafu, studenta z Arábie, jediného cizince na škole. Mladík nejenom že měl snědou kůži, ale navíc neuměl moc dobře mluvit královským jazykem. Studenti i profesori se mu smáli za jeho lámanou řeč. Hodina skončila a studenti se vyhrnuli pryč ze třídy. Jen chlapec z Arábie si pomalu balil věci. Tvářil se nešťastně. Erital ho chvíli pozoroval. Mustafa zde byl jako opuštěný trosečník. Zoufale potřeboval kamaráda. Dokáže jím být Erital? Nevěděl, ale v tu chvíli mu přišlo, že není nic důležitějšího, než aby to dokázal.

Splním vyznačenou aktivitu a 1 další, kterou si určím

Po dobu 14ti dní splním každý den dobrý skutek. O plnění si vedu záznam.

Během nějaké oddílové akce se pokusím tajně někomu pomáhat a dělat radost.
--

Alespoň na třech příkladech z poslední doby dokážu, že umím snést něco nepříjemného, když je to pro dobro druhých, nebo jim pomoci v něčem, do čeho se mi nechce.

Se svým kamarádem podniknu nějakou akci mimo skaut (jít do kina, hrát fotbal, koulovaná...)

Pozvu kamaráda na oběd / večeři / přespání u nás doma.
--

Komunikace mezi lidmi

Chci rozumět druhým, správně chápat, co mi sdělují. K tomu je třeba druhým naslouchat a snažit se pochopit, co si opravdu myslí a jak se cítí. Také já chci umět jasně vyjádřit, co mám na mysli. A chci se učit řešit spory a konflikty správně.

Probudila se, až když jí paprsky slunce začaly bodat do očí. Otevřela je a lekla se, když nad sebou spatřila černou tvář. Uvědomila si, že po ztroskotání zůstala sama na opuštěném ostrově. Domorodci, který ji vystrašil, bylo také přibližně patnáct let, ale nevypadal hrozivě, spíš trochu zvědavě. Dívka domorodce pozdravila a usmála se. Chlapec zkusil její pozdrav napodobit, pak se usmál taky. I když neuměli společně ani jedno slovo ze svých jazyků, úsměvu rozuměli oba. Ještě že je takováhle řeč, které rozumějí všichni.

Splním vyznačenou aktivitu a 1 další, které si určím

Napíšu si seznam svých dobrých a špatných vlastností a poprosím člověka, kterému důvěřuji, aby mi proškrtal, nebo doplnil tento seznam.
--

Vysvětlím pravidla nějaké hry

Domluví se s vůdcem, nebo náčelníkem a na schůzce si zkusím zahájit a ukončit schůzku.
--

Připravím si na schůzku nějakou zajímavost, kterou přednesu ostatním.

Jednu schůzku budu držet bobříka mlčení.
--

Z tábora, nebo výpravy napíšu domů dopis.
